

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO I SOCIJALNU MEDICINU

Davorka Gazdek

Stanje i trendovi zlouporabe sredstava ovisnosti među srednjoškolcima Koprivničko-križevačke županije

- komparativna studija 2002., 2007., 2012.

Koprivnica, 2013.

Stanje i trendovi zlouporabe sredstava ovisnosti
među srednjoškolicima Koprivničko-križevačke županije
- komparativna studija: 2002., 2007., 2012.

NAKLADNIK:

Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije
Trg Tomislava dr. Bardeka 10/10, Koprivnica

ZA NAKLADNIKA:

dr. sc. Draženka Vadla, dr. med.

AUTOR:

dr. sc. Davorka Gazdek, dr. med.

RECENZENTI:

mr. Milan Čapalija, prof. psih.

dr. sc. Iva Pejnović Franelić, dr. med.

PRIKUPLJANJE, UNOS I OBRADA PODATAKA:

Služba za javno zdravstvo i socijalnu medicinu

Aleksandar Vrhovec, bacc. inf.

dr. sc. Davorka Gazdek, dr. med.

GRAFIČKA PRIPREMA I TISAK:

Tiskara Rihtarić, Koprivnica

NAKLADA:

100 primjeraka

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu

Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 864133

ISBN 978-953-95987-3-8

Publikacija financiranja od strane Ministarstva zdravlja u okviru projekta *Zajedno protiv ovisnosti*

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE
Služba za javno zdravstvo i socijalnu medicinu

**Stanje i trendovi zlouporabe sredstava ovisnosti
među srednjoškolcima Koprivničko-križevačke županije
- komparativna studija: 2002., 2007., 2012.**

dr. sc. Davorka Gazdek, dr. med.

Koprivnica, 2013.

ZAHVALE

Istraživanja o zlouporabi sredstava ovisnosti među učenicima srednjih škola Koprivničko-križevačke županije provodila su se periodično, odnosno 2002., 2007. i 2012.

U realizaciji toga sudjelovale su osobe koje ovom prilikom neizostavno treba spomenuti.

Mr. Milan Čapalija, profesor psihologije, bio je glavni inicijator i nositelj svih aktivnosti vezanih uz istraživanja provedena 2002. i 2007. Organizirao je istraživanja, osmislio anketna pitanja te obradio podatke.

Njegovom zaslugom, okupljena je skupina stručnjaka koja je pripomogla što boljoj realizaciji i kvaliteti istraživanja. To su bili:

dr. Mirna Zagrajski-Brkić, dr. Mirjana Gašparić-Sikavica

i Branko Kresonja, socijalni radnik, (2002.) te dr. Davorka Gazdek (2007.).

Zahvaljujući tome, u našoj Županiji mogu se pratiti trendovi zlouporabe sredstava ovisnosti kod srednjoškolaca kontinuirano i dugi niz godina.

Ovom prilikom se zahvaljujemo svim ravnateljima, stručnim suradnicima pedagozima i psiholozima te profesorima u srednjim školama na njihovoj svesrdnoj pomoći i angažmanu.

Zahvaljujemo Povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe droga Koprivničko-križevačke županije što su podržali aktivnosti, te ostalim predstavnicima državne i lokalne uprave Koprivničko-križevačke županije na svekolikoj pomoći.

Zahvaljujemo se svim đacima na njihovim iskrenim odgovorima.

SADRŽAJ

Predgovor.....	IX
<i>dr. sc. Draženka Vadla</i>	
Izvodi iz recenzija	XI
<i>mr. Milan Čapalija, prof. psih., dr. sc. Iva Pejnović Franelić, dr. med.</i>	
Sažetak.....	1
Uvod.....	3
Ciljevi istraživanja	4
Ispitanici i metode rada	5
Rezultati	8
Odaziv	8
Pušenje	8
Pijenje alkoholnih pića	11
Zlouporeba droga	16
Zaključci	21
Dodatak: Detaljan tabelarni prikaz istraživanja	22
Odaziv	22
Rezultati istraživanja po anketnim pitanjima i godinama istraživanja	25
O autorici	36

PREDGOVOR

Iako predstavlja lošu životnu naviku, pušenje duhana i konzumacija alkoholnih pića još je uvijek široko prihvaćeno u populaciji odraslih u našoj kulturi. Ponašanje odraslih u svakom pogledu predstavlja primjer, pa makar to bio i loši primjer, za razvoj te usvajanje životnih stavova i ponašanja naših mladih generacija. Kako smo mi pojedinci svojim primjerom, društvo u cjelini i neposredna zajednica djelovali na razvoj svijesti o štetnosti pušenja, alkohola i droga te na oblikovanje ponašanja mladih prema sredstvima ovisnosti, pokušali su istražiti djelatnici Zavoda za javno za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije provođenjem tri periodična istraživanja u proteklih desetak godina.

U publikaciji *Stanje i trendovi zlouporabe sredstava ovisnosti među srednjoškolcima Koprivničko-križevačke županije - komparativna studija: 2002., 2007., 2012.*, dr. sc. Davorka Gazdek, dr. med. specijalistica javnog zdravstva, analizirala je podatke o raširenost pušenja, pijenja alkoholnih pića i uzimanja opojnih droga među učenicima prvih i završnih razreda svih srednjih škola u Koprivničko-križevačkoj županiji te utvrdila postojanje razlika obzirom na dob i spol učenika. S podacima iz 2012. godine, prema kojima 23% naših srednjoškolaca puši svakodnevno, 5,3% pije alkoholna pića gotovo svakodnevno, a 1,5% konzumira redovito drogu te da je konzumacija sredstava ovisnosti izraženija od strane starijih učenika, ne možemo kao društvo nikako biti zadovoljni. Stoga nam predstoji da dobro iskoristimo ove podatke, još jednom razmislimo kakav primjer dajemo mladima i što kao zajednica možemo i moramo učiniti kako bi budućnost mladih, ali i naša budućnost, bila bolja, zdravija i sretnija.

Nadam se da će i ova publikacija biti mali doprinos te još jedan poticaj za bolju suradnju svih zainteresiranih skupina u osmišljavanju te provođenju javnozdravstvenih i društvenih mjera usmjerenih ka smanjenju zlouporabe sredstava ovisnosti u mladim osoba.

Zahvaljujem autorici i svim sudionicima koji su ovim putem opet potakli raspravu o zdravlju.

**dr. sc. Draženka Vadla, dr. med.
spec. epidemiologije**

IZVODI IZ RECENZIJA

Istraživanje je provedeno na velikom broju ispitanika, obuhvaćene su cijele generacije učenika i to rezultatima daje visoku pouzdanost u procjeni raširenosti konzumiranja sredstava ovisnosti među mladima u lokalnoj zajednici. U njemu su uspješno surađivali stručnjaci iz javnog zdravstva i pedagoški djelatnici, koji uz roditelje imaju najveću odgovornost u suzbijanju ovisnosti. Autorica je prepoznala vrijednost dobivenih podataka i na sustavan način ih obradila te prikazala u publikaciji, koja je jedinstvena u tom pogledu u našoj sredini, a koliko je poznato i šire. Posebno su vrijedni dodaci s tabelama o detaljima istraživanja na kraju publikacije koji se mogu koristiti kao dopunski izvor analize rezultata i biti referentne točke u novim istraživanjima i praćenju raširenosti konzumiranja sredstava ovisnosti među novim generacijama mladih.

Publikacija je kvalitetan i pouzdan izvor informacija svima koji rade s mladima i sudjeluju u njihovom odgoju i sprječavanju devijantnih ponašanja u procesu psihosocijalnog sazrijevanja i odrastanja. Može poslužiti kao dobar putokaz u kreiranju, provođenju i evaluaciji programa i mjera aktivnosti prevencije ovisnosti na nivou Koprivničko-križevačke županije.

mr. Milan Čapalija, prof. psihologije

SAŽETAK

Raširenost pojave konzumiranja sredstava ovisnosti među stanovništvom, osobito među mladima, te dobivanje temeljnih podataka i utvrđivanje učestalosti određenih navika i ponašanja, omogućava uvid u zdravlje i utjecaje na njega. Osim toga, slika zlouporabe alkohola, droga i duhana važna je radi stjecanja uvida u uspješnost mjera politike u suzbijanju zlouporabe sredstava ovisnosti i angažmana sudionika društva u akcijama prevencije ovisnosti. Povrh toga, poznavanje proširenosti zlouporabe sredstava ovisnosti bitno je u kreiranju i poduzimanju novih intervencija u prevenciji i suzbijanju ovisnosti.

Iz tih razloga, Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije provodi periodična istraživanja o zlouporabi sredstava ovisnosti među mladima radi procjene učestalosti konzumiranja duhana, alkohola i droga te praćenja trendova kod učenika srednjih škola Koprivničko-križevačke županije.

Provedena su ukupno tri istraživanja - 2002., 2007. i 2012., o zlouporabi duhana, alkohola i droga kod učenika svih srednjih škola u Županiji putem anonimnog anketnog upitnika.

Gotovo četvrtina srednjoškolaca svakodnevno puši, a taj je postotak još i viši kod srednjoškolaca završnih razreda među kojima učenice jednako puše kao i učenici. Sve je više srednjoškolaca koji piju alkoholna pića. Srednjoškolci konzumiraju alkoholna pića najčešće nekoliko puta mjesečno. Kod konzumiranja alkoholnih pića, daleko veći postotak mladića nego djevojaka pije alkoholna pića i češće se opija, a razlika je izražena bez obzira na dob/razred. Raste konzumiranje alkoholnih pića i kod učenika mlađe dobi. Konzumiranje droga je nisko i u padu. Drogu češće konzumiraju učenici nego učenice, te učenici starijih razreda. Najčešće se konzumira marihuana, ali je u porastu konzumiranje sintetičkih droga (sintetičkih kanabinoida).

Ohrabruje podatak da je malo srednjoškolaca u Koprivničko-križevačkoj županiji koji su probali drogu dok zabrinjava podatak da je visok postotak srednjoškolaca koji su probali alkohol i cigarete.

UVOD

Svjesni smo da život u današnjem suvremenom društvu uključuje život pod učestalijim socijalnim rizicima - zlouporabe duhana, alkohola i droga, lošeg utjecaja vršnjačkih skupina, velike ponude zabava koje potenciraju dokolicu ili konzumiranje sredstava ovisnosti. Osobito smo pozvani na zaštitu djece, mladeži i obitelji pred društvenim i drugim okolnostima koje pogoduju zlouporabi sredstava ovisnosti.

Kako bi se pravo na zdrav život ostvarilo, nužan je angažman svih sudionika društva na unaprjeđenju i provedbi programa prevencije ovisnosti, programa pomoći i zaštite obitelji, liječenju i rehabilitaciji ovisnika, kao i smanjenju dostupnosti droga na svim razinama. Slika zlouporabe alkohola, droga i duhana važna je stoga kao mjerilo uspješnosti tog angažmana sudionika društva u akcijama prevencije ovisnosti. Osim toga, poznavanje proširenosti zlouporabe sredstava ovisnosti bitno je u kreiranju i poduzimanju novih intervencija u prevenciji i suzbijanju ovisnosti.

Iz tih razloga, Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije provodi periodična istraživanja o zlouporabi sredstava ovisnosti među mladima s ciljem snimanja situacije te praćenja trendova kako bi se stekao uvid u uspješnost mjera politike u suzbijanju zlouporabe sredstava ovisnosti.

Prvo sveobuhvatno anketiranje o zlouporabi sredstava ovisnosti među učenicima srednjih škola Koprivničko-križevačke županije provedeno je u listopadu 1995. u sklopu priprema za provođenje Nacionalnog programa strategije suzbijanja zlouporabe droga. Anketiranje je provela Policijska uprava Koprivničko-križevačke županije, a u realizaciji su sudjelovali i stručnjaci Zavoda za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije. Ukupno je bilo anketirano 3.755 učenika od prvog do četvrtog razreda svih srednjih škola u Županiji, a rezultati ankete Što znam o drogama objavljeni su u istoimenoj publikaciji. Od ukupnog broja anketiranih učenika, njih 262 (6,98%) izjavilo je da je probalo drogu, a pretežno je to bila marihuana, u 75,6% učenika.

Od tada, Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije proveo je ukupno tri istraživanja - 2002., 2007. i 2012., o zlouporabi duhana, alkohola i droga kod učenika srednjih škola u Županiji, a rezultati su prikazani u ovoj publikaciji.

CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Ispitati kakva je raširenost pušenja, pijenja alkoholnih pića i uzimanja opojnih droga među učenicima srednjih škola Koprivničko-križevačke županije.

Utvrđiti postoje li razlike u učestalosti konzumiranja sredstava ovisnosti kod srednjoškolaca s obzirom na dob i spol.

Ispitati u kojoj su mjeri mladi upoznati s načinom djelovanja i štetnosti opojnih droga, te koji su najčešći njihovi izvori informacija o tome.

Ustanoviti kakva su očekivanja mladih u situacijama kad im je potrebna pomoć.

Pratiti kretanje i trendove zlouporabe sredstava ovisnosti među mladima.

ISPITANICI I METODE RADA

Istraživanja o zlouporabi sredstava ovisnosti provedena su među srednjoškolicima svih srednjih škola Koprivničko-križevačke županije. Na području Koprivničko-križevačke županije postoji 8 srednjih škola kao što se vidi iz Tablice 1.

Tablica 1. Popis srednjih škola u Koprivničko-križevačkoj županiji

grad	naziv srednje škole
Đurđevac	Gimnazija dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac
	Strukovna škola Đurđevac
Koprivnica	Gimnazija „Fran Galović“, Koprivnica
	Srednja škola Koprivnica
	Obrtnička škola Koprivnica
Križevci	Gimnazija Ivana Zakmardija Dijankovečkoga Križevci
	Srednja škola „Ivan Seljanec“ Križevci
	Srednja gospodarska škola Križevci

Istraživanja su provedena 2002. (listopad-studeni, prvo polugodište generacije 2002/2003), 2007. (travanj-svibanj, drugo polugodište generacije 2006/2007) te 2012. (veljača-ožujak, drugo polugodište generacije 2011/2012) među učenicima prvih i završnih razreda svih 8 srednjih škola Koprivničko-križevačke županije. Završne razrede činili su učenici kojima je to bio završni razred bilo da su išli po trogodišnjem bilo četverogodišnjem srednjoškolskom programu. Popis škola, broj učenika po razredima kao i odobrenje za provođenje istraživanja među učenicima dobiven je od županijskog Ureda za školstvo. Za istraživanje 2012., konačan broj učenika po razredima dobiven je i od škola neposredno prije početka istraživanja.

Za potrebe istraživanja načinjen je anonimni anketni upitnik. Anketni upitnici su u sva tri istraživanja imala ista pitanja. Ispitalo se iskustvo i konzumiranje sredstava ovisnosti - duhana, alkohola i droga. Ispitali su se stavovi i tražila samoprocjena stupnja informiranosti u svezi sredstava ovisnosti. Anketni upitnik

je imao ukupno trinaest pitanja - jedanaest pitanja su se odnosila na zlouporabu sredstava ovisnosti, a dva su pitanja bila o spolu i razredu koji su učenici u tom trenutku pohađali. Za anketiranje je bilo dostatno 5-10 minuta. Anketa je bila anonimna i provedena je grupno u razredima.

Anketni upitnici su dostavljeni ravnateljima škola koji su organizirali anketiranje po razrednim odjeljenjima. Nakon anketiranja, ankete su dostavljene na obradu u Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije.

U obradi i analizi podataka primijenio se software Microsoft Office Excel. Koristeći se metodama deskriptivne statistike, podaci su statistički obrađeni uz upotrebu χ^2 testa značajnosti, dok se $p < 0,05$ smatrao statistički značajnim.

Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije
Centar za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti

ANKETA

O UZIMANJU SREDSTAVA OVISNOSTI MEĐU MLADIMA

Uputa: Ovdje su pitanja o iskustvima mladih u vezi s pušenjem, pijenjem alkoholnih pića i uzimanjem droga.

Na svako pitanje odgovorite zaokruživanjem slova ispred izabranog odgovora. Molimo vas da budete iskreni jer odgovarate anonimno, bez upisivanja imena i prezimena, a vaši odgovori će se držati u strogoj tajnosti i bit će korišteni isključivo u svrhe istraživanja. Hvala na suradnji.

<p>1. Pušiš li cigarete?</p> <p>a) ne pušim uopće b) probao/la sam, ali više ne pušim c) pušim rijetko d) povremeno pušim, barem jednom tjedno e) redovito pušim, svaki dan</p> <p>2. Puše li tvoji roditelji?</p> <p>a) ne puši niti jedan b) da, samo otac c) da, samo majka d) da, oboje</p> <p>3. Piješ li alkoholna pića?</p> <p>a) nikada ne pijem b) nekoliko puta godišnje c) nekoliko puta mjesečno d) nekoliko puta tjedno e) gotovo svaki dan</p> <p>4. Jesi li si do sada bio/la pijan?</p> <p>a) nikada do sada nisam bio/la pijan b) jednom u životu c) više puta u životu d) više puta godišnje se opijem e) više puta mjesečno se opijem</p> <p>5. Jesi li si bio u blizini nekog tko uzima drogu?</p> <p>a) da b) ne</p> <p>6. Kad bi ti netko ponudio drogu kako bi reagirao?</p> <p>a) odbio/la bih b) možda bih uzeo/la c) uzeo/la bih</p> <p>7. Kakva su tvoja osobna iskustva s uzimanjem droga?</p> <p>a) nisam probao/la b) probao/la sam jednom c) probao/la sam nekoliko puta, ali više ne d) uzimam povremeno e) uzimam redovito</p>	<p>8. Koju drogu si uzimao/la?</p> <p>a) nisam uzimao/la drogu b) marihuanu/hašiš c) ecstasy d) kokain e) LSD f) heroin g) ljepilo h) neku drugu (navedi koju _____)</p> <p>9. Kako je tvoje znanje o načinu djelovanja i štetnosti droge?</p> <p>a) gotovo ništa ne znam o tome b) imam malo informacija c) dobro sam informiran/a d) mislim da sam jako dobro informiran/a</p> <p>10. Odakle si dobio/la najviše informacija o drogama?</p> <p>a) kod kuće b) u školi c) od prijatelja d) TV, video e) novine, časopisi f) internet g) neki drugi način (koji _____)</p> <p>11. U slučaju nekog osobnog problema kome bi se obratio/la za pomoć?</p> <p>a) roditeljima b) profesoru/razredniku c) prijatelju/prijateljici d) stručnoj osobi/doktoru e) nekom drugom (kome _____) f) nikome</p> <p>12. Koji je tvoj spol?</p> <p>a) muški b) ženski</p> <p>13. Koji razred pohađaš?</p> <p>a) prvi b) drugi c) treći d) četvrti</p> <p style="text-align: right;">HVALA NA ODGOVORIMA !</p>
--	---

REZULTATI

Odaziv

Broj učenika koji su ispunili ankete je vrlo visok. Tako je u istraživanju provedenom 2012. bilo 2.299 (90,5%) učenika koji su odgovorili na anketu. Vrlo visok odaziv bio je i u oba ranije provedena istraživanja kao što se vidi iz Tablice 1.

Tablica 1. Broj učenika i odaziv prema godini istraživanja

godina	naziv i metoda istraživanja	broj učenika	odaziv
2002.	„Anketa o uzimanju sredstava ovisnosti među mladima“	2.695 (1. i završni razredi-ukupno 99 razreda)	2.370 (87,9%)
2007.	„Anketa o uzimanju sredstava ovisnosti među mladima“	2.664 (1. i završni razredi-ukupno 98 razreda)	2.213 (83,1%)
2012.	„Anketa o uzimanju sredstava ovisnosti među mladima“	2.540* (1. i završni razredi-ukupno 102 razreda)	2.299 (90,5%)

* Od ukupno 2.568 upisanih učenika, učenici jednog razreda (28 učenika), zabunom nisu primili upitnike. Od preostalih 2.540 učenika, 2.299 učenika je vratilo ispunjen anketni upitnik, dok je 241 anketni upitnik bio vraćen prazan i neispunjen jer učenik nije bio u školi.

Pušenje

Istraživanje provedeno 2012. je pokazalo da u Koprivničko-križevačkoj županiji redovito, svaki dan puši 23,1% učenika srednjih škola, 15,5% učenika puši rijetko/povremeno, dok 61,4% učenika ne puši kao što se vidi iz Tablice 2.

Očekivana razlika postoji između djevojaka i mladića te između učenika prvih završnih razreda. Po spolu je nađeno da jedna četvrtina (25,3%) mladića puši redovito i svakodnevno u odnosu na djevojke kod kojih se petina (20,4%) izjasnila da puši redovito i svaki dan ($\chi^2=9,56$; $df=2$; $p=0,008$). Čak 30,7% učenika završnih razreda puši redovito i svakodnevno u odnosu 16,9% učenika prvih razreda ($\chi^2=67,20$; $df=2$; $p=0,000$). Statistički značajno više mladića nego djevojaka prvih

razreda puši (20,0% prema 12,9%; $\chi^2=14,37$; $df=2$; $p=0,000$), dok između mladića i djevojaka završnih razreda takve razlike nema (32,3% prema 28,9%; $\chi^2=1,40$; $df=2$; $p=0,496$).

Tablica 2. Navika pušenja među srednjoškolicima 2012. po spolu i razredu

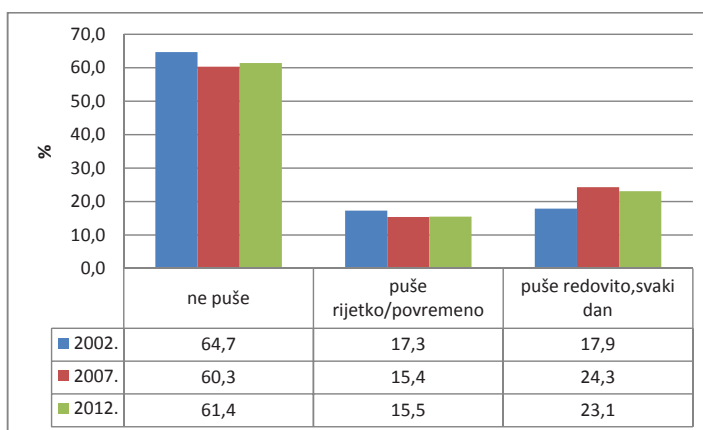
	SVI	mladići	djevojke	prvi razred	završni razred
broj ispitanika	2.299	1.188	1.096	1.260	1.024
ne puše ^a	61,4	60,8	62,5	68,3	53,4
puše rijetko/povremeno ^a	15,5	14,0	17,1	15,0	16,0
puše redovito, svaki dan ^a	23,1	25,3	20,4	16,7	30,6
pvrjednost ^b		p=0,008		p=0,000	

^a: %

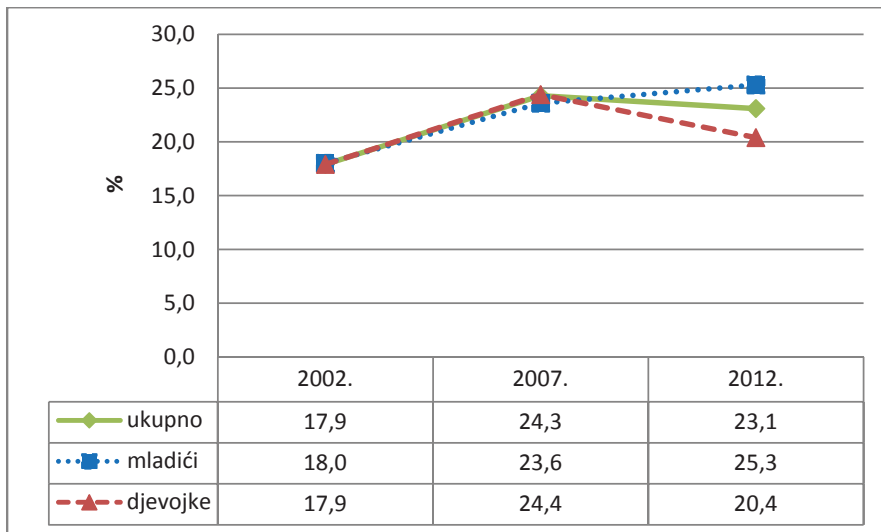
^b: χ^2

Trendovi pokazuju kako je prevalencija pušenja među srednjoškolicima do 2007. rasla, a da je od tada u blagom padu (Grafikon 1, Slika 1). Slična dinamika prevalencije pušenja je nađena kod djevojaka i učenika prvih razreda. Nasuprot tome, kod učenika završnih razreda je ona ostala ista kao i 2007., dok je kod mladića nađeno da je prevalencija pušenja konstanto rasla te je zabilježen porast i 2012. godine (Slika 1 i 2).

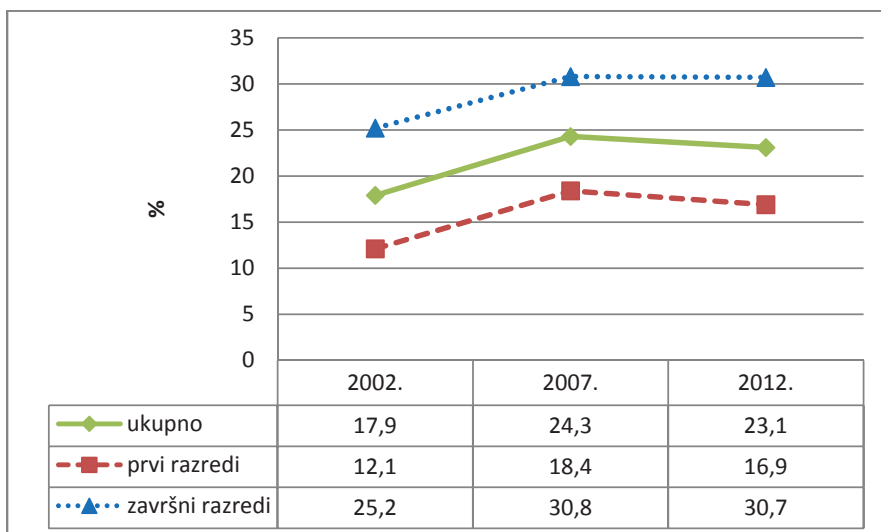
Grafikon 1. Navika pušenja među srednjoškolicima

Slika 1. Trend prevalencije pušača među srednjoškolicima po spolu

Slika 2. Trend prevalencije pušača među srednjoškolicima po razredima

Roditelji mogu utjecati na naviku pušenja kod svoje djece pa je bilo važno utvrditi kolika je učestalost pušenja kod roditelja. Prema izjavama učenika godine 2012., njih 49,7% je izjavilo da im niti jedan roditelj ne puši, 33,5% je izjavilo da im puši jedan roditelj, a 16,9% učenika je izjavilo da im puše oba roditelja. Prateći taj podatak od 2002., može se uočiti kako ipak, sve više učenika izjavljuje da im ne puši niti jedan roditelj, a sve je manje onih koji izjavljuju da im puši jedan ili oba roditelja.

Pijenje alkoholnih pića

Istraživanje provedeno 2012. pokazalo je kako samo 12,1% srednjoškolaca nikada nije konzumiralo alkoholna pića. Od 87,9% mladih koji imaju iskustvo pijenja alkoholnih pića, njih 5,3% je izjavilo da pije svakodnevno. Istraživanje je pokazalo kako mladi pretežno konzumiraju alkoholna pića povremeno i prigodno. Da piju alkoholna pića nekoliko puta mjesečno izjavilo je 38,1% učenika, nekoliko puta godišnje 31,3%, a nekoliko puta tjedno 13,1% učenika (Tablica 3).

Između djevojaka i mladića te između učenika prvih i završnih razreda nađena je očekivana razlika u navici pijenja alkoholnih pića. Dok je podjednako djevojaka i mladića koji piju alkoholna pića nekoliko puta mjesečno (38,3%), daleko više mladića nego djevojaka je izjavilo da pije nekoliko puta tjedno (18,5% prema 7,2%) te svakodnevno (7,2% prema 3,3%). Razlika je bila statistički značajna ($\chi^2=109,64$; $df=4$; $p=0,000$).

Učestalost pijenja alkoholnih pića se povećava u višim razredima te je tako samo 8,0% učenika završnih razreda izjavilo da nikada nije pilo alkoholna pića nasuprot 15,4% učenika prvih razreda. Razlika je još izraženija kad se tome pridoda gotovo polovica (42,3%) učenika završnih razreda koji su izjavili da piju nekoliko puta mjesečno, mada nije zanemariva niti trećina učenika (34,8%) prvih razreda koji su izjavili da piju nekoliko puta mjesečno ($\chi^2=57,81$; $df=4$; $p=0,000$). Sve to bi se moglo dovesti u vezu s vikend izlascima kada mladi češće izlaze.

Dok je gotovo isti postotak mladića i djevojaka, bilo prvih (35,8% prema 32,2%) bilo završnih razreda (39,8% prema 44,8%), koji su izjavili da piju nekoliko puta mjesečno, daleko je veći postotak mladića nego djevojaka koji piju nekoliko puta tjedno i svakodnevno. Statistički značajno više mladića završnih razreda nego prvih razreda ima naviku tjednog pijenja alkoholnih pića (15,2% prema 6,7%; $\chi^2=39,53$; $df=4$; $p=0,000$), dok je između mladića i djevojaka završnih razreda ta razlika još izraženija (23,0% prema 7,8%; $\chi^2=89,55$; $df=4$; $p=0,000$).

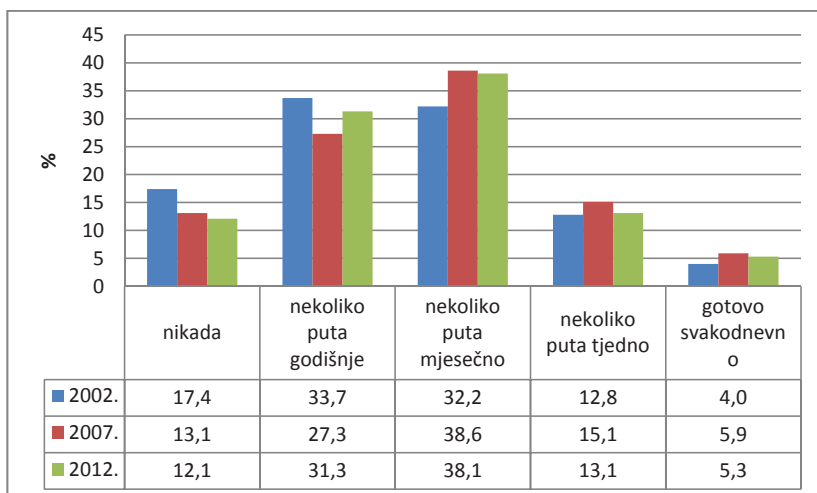
Tablica 3. Pijenje alkoholnih pića među srednjoškolicima 2012. po spolu i razredu

	SPOL			RAZRED	
	SVI	mladići	djevojke	prvi razred	završni razred
broj ispitanika	2.298	1.187	1.096	1.271	1.027
nikada ^a	12,1	11,7	12,5	15,4	8,0
nekoliko puta godišnje ^a	31,3	24,5	38,9	34,4	27,6
nekoliko puta mjesečno ^a	38,1	38,1	38,1	34,8	42,3
nekoliko puta tjedno ^a	13,1	18,5	7,2	11,3	15,4
gotovo svakodnevno ^a	5,3	7,2	3,3	4,1	6,8
p vrijednost ^b		p=0,000		p=0,000	

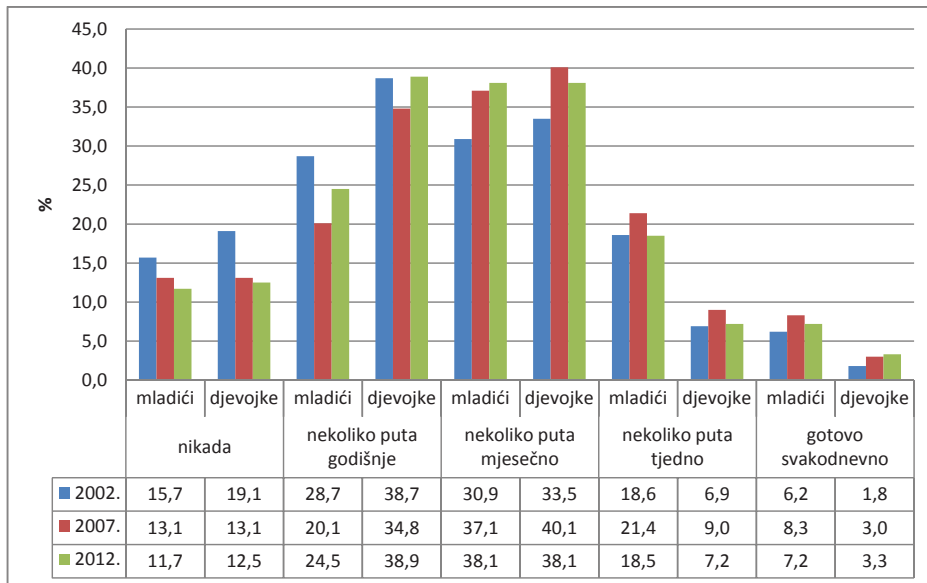
^a: %^b: χ^2

U protekloj dekadi smanjio se broj učenika koji nikada ne konzumiraju alkoholna pića, povećao se broj učenika koji konzumiraju alkoholna pića i to naročito onih koji konzumiraju alkoholna pića nekoliko puta mjesečno, a što se može dovesti u vezu s običajem sve učestalijih izlazaka, pogotovo vikendom. Takav trend je nađen i kod djevojkama i mladića te učenika prvih razreda, dok kod učenika završnih razreda nije nađena neka veća razlika u učestalosti konzumiranja pića u protekloj dekadi (Grafikoni 2, 3 i 4).

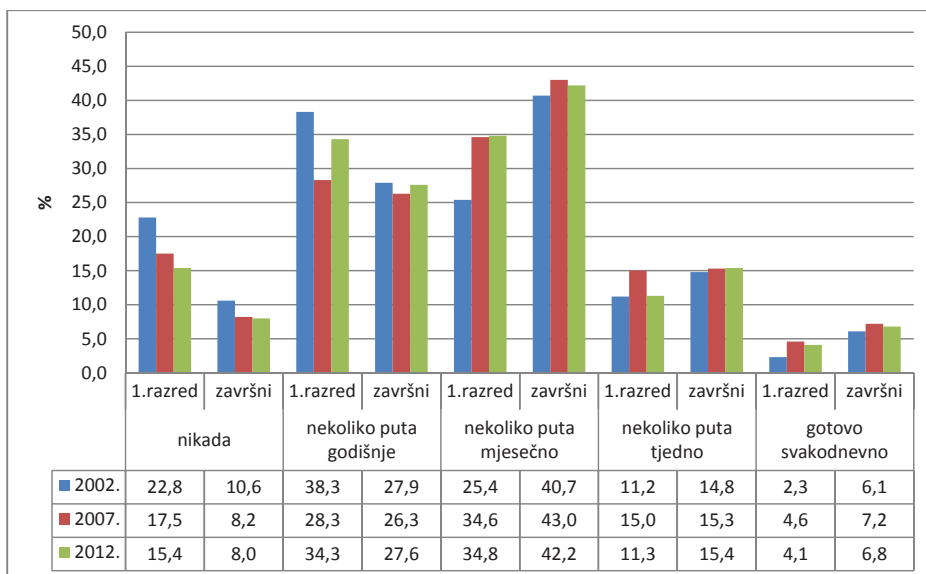
Grafikon 2. Učestalost konzumiranja alkoholnih pića među srednjoškolicima

Grafikon 3. Učestalost konzumiranja alkoholnih pića među srednjoškolicima po spolu

Grafikon 4. Učestalost konzumiranja alkoholnih pića među srednjoškolicima po dobi

Što se tiče opijanja, samo 20,3% srednjoškolaca je izjavilo da se nikada nije napilo i bilo pijano. Nasuprot tome, gotovo 80% učenika je izjavilo kako je bilo pijano. Od toga 16,4% je navelo kako se napilo jednom u životu, dok zabrinjava podatak kako je njih čak više od trećine (36,8%) navelo da je bilo pijano više puta u životu. Neki, su naveli (13,8%) kako se opijaju više puta godišnje, dok je čak 12,8% izjavilo da je bilo pijano i više puta mjesečno (Tablica 4).

Mladići se češće opijaju od djevojaka te čak 18,3% mladića prema 6,9% djevojaka izjavljuju kako je bilo pijano više puta mjesečno ($\chi^2=98,81$; $df=4$; $p=0,000$). Očekivano, opijanje je učestalije među srednjoškolcima završnih razreda nego među srednjoškolcima prvih razreda (20,1% prema 6,9%; $\chi^2=210,39$; $df=4$; $p=0,000$), međutim, ako se izdvoji opijanje kod djevojaka, posebno zabrinjava podatak da je među mladićima završnih razreda gotovo trećina onih koji se opijaju više puta mjesečno (29,2% mladića).

Tablica 4. Opijanje među srednjoškolcima 2012. po spolu i razredu

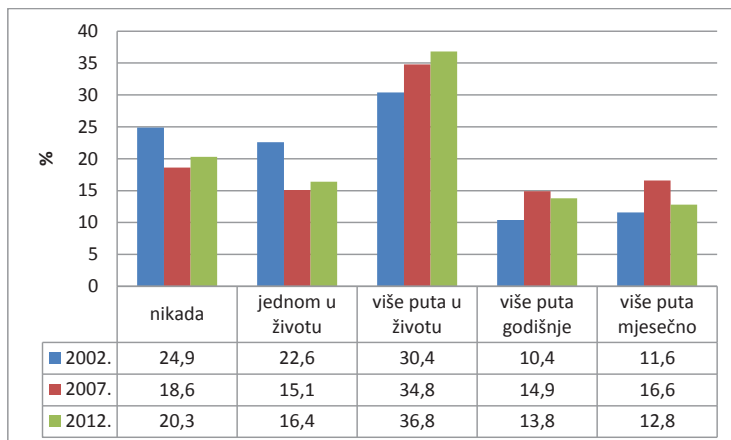
	SPOL			RAZRED	
	SVI	mladići	djevojke	prvi razred	završni razred
broj ispitanika	2.290	1.184	1.091	1.267	1.023
nikada ^a	20,3	16,8	24,1	28,0	10,8
jednom u životu ^a	16,4	14,4	18,6	20,0	11,9
više puta u životu ^a	36,8	33,9	39,7	34,8	39,2
više puta godišnje ^a	13,8	16,6	10,7	10,3	18,0
više puta mjesečno ^a	12,8	18,3	6,9	6,9	20,1
p vrijednost ^b		p=0,000		p=0,000	

^a : %

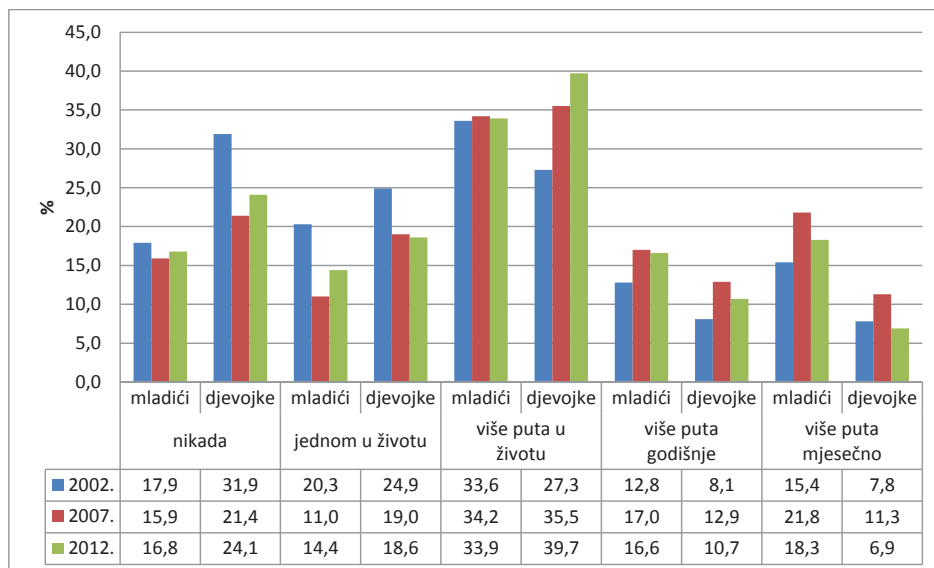
^b : χ^2

Broj učenika koji nikada u životu nisu bili pijani ili su bili pijani jednom u životu evidentno se smanjuje, dok raste broj učenika koji su bili pijani više puta u životu i onih koji se opiju više puta godišnje (Grafikon 5). Slično je izraženo kod djevojaka te kod učenika prvih razreda dok se kod mladića takva promjena tijekom vremena ne može uočiti. Kod učenika završnih razreda, naprotiv, bilježi se porast opijanja više puta godišnje više puta mjesečno (Grafikoni 6 i 7).

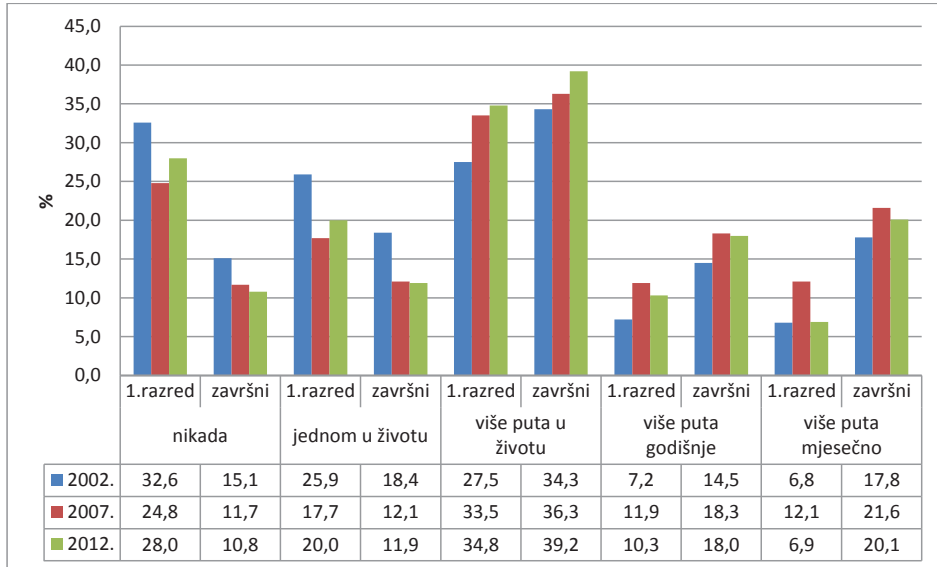
Grafikon 5. Učestalost opijanja među srednjoškolicima

Grafikon 6. Učestalost opijanja među srednjoškolicima po spolu

Grafikon 7. Učestalost opijanja među srednjoškolicima po dobi

Zlouporaba droga

Prema istraživanju provedenom 2012., ohrabruje podatak kako velika većina srednjoškolaca nije probala droge (85,4%). Od 14,6% osoba koje su navele da su probale neku od droga, većina njih (10,7%) je probala svega jednom ili nekoliko puta, dok 2,3% njih uzima povremeno, a 1,5% redovito (Tablica 5).

Očekivana razlika postoji između djevojaka i mladića te između učenika prvih i završnih razreda, a uočava se kako su eksperimentiranju s drogama ipak skloniji mladići te učenici viših razreda.

Tablica 5. Učestalost konzumiranja droga među srednjoškolicima 2012. po spolu i razredu

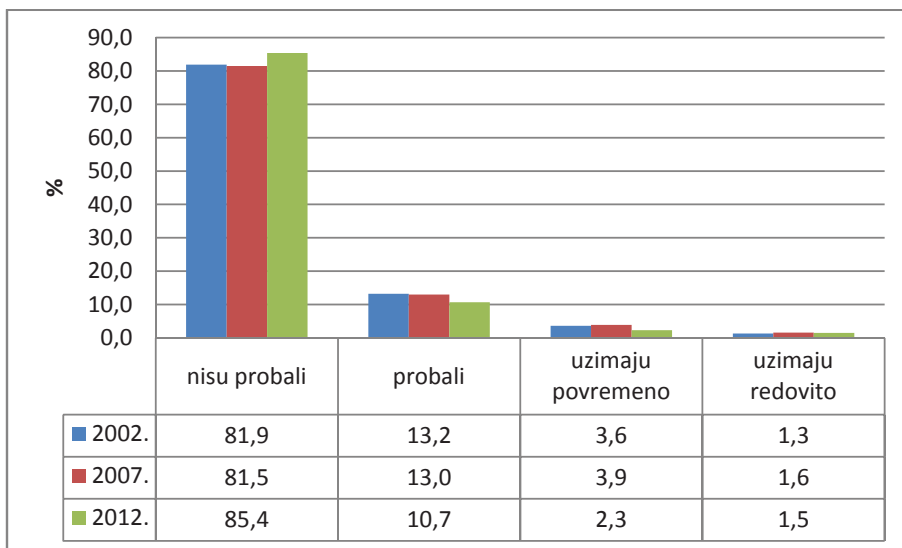
	SVI	SPOL		RAZRED	
		mladići	djevojke	prvi razred	završni razred
broj ispitanika	2.294	1.185	1.094	1.268	1.026
nikada ^a	85,4	81,6	89,9	90,9	78,8
probali jednom/nekoliko puta ^a	10,7	13,2	8,0	7,3	14,9
uzimaju povremeno ^a	2,3	3,2	1,1	1,3	3,6
uzimaju redovito ^a	1,5	1,9	1,1	0,6	2,7
p vrijednost ^b		p=0,000		p=0,000	

^a: %

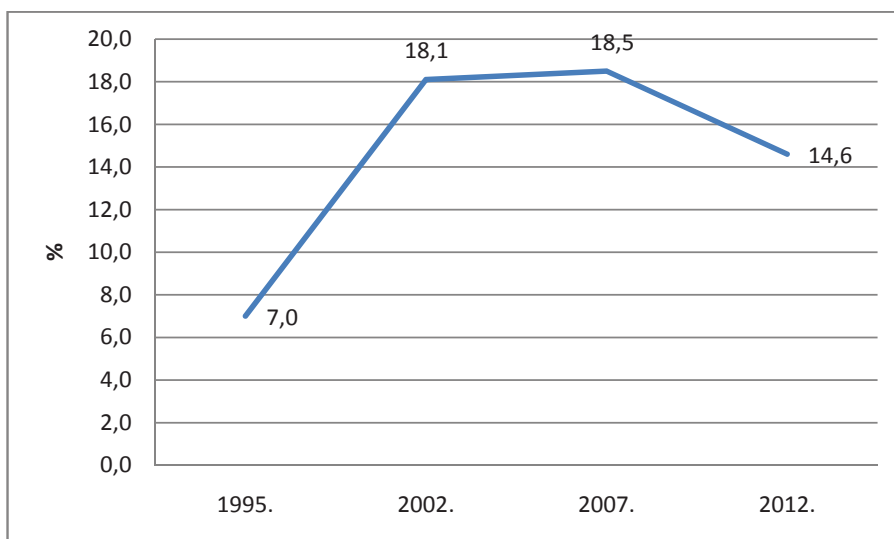
^b: χ^2

U svezi konzumacije droga može se reći kako je stanje u posljednjem desetljeću relativno stabilno. Dok je broj učenika koji redovito uzimaju drogu nizak i stabilan, ohrabruje podatak kako je od 2007. čak malo i povećan broj učenika koji nikada nisu probali drogute smanjen broj učenika koji su probali ili su je konzumirali povremeno (Grafikon 8, Slika 3).

Grafikon 8. Učestalost konzumiranja droga među srednjoškolicima

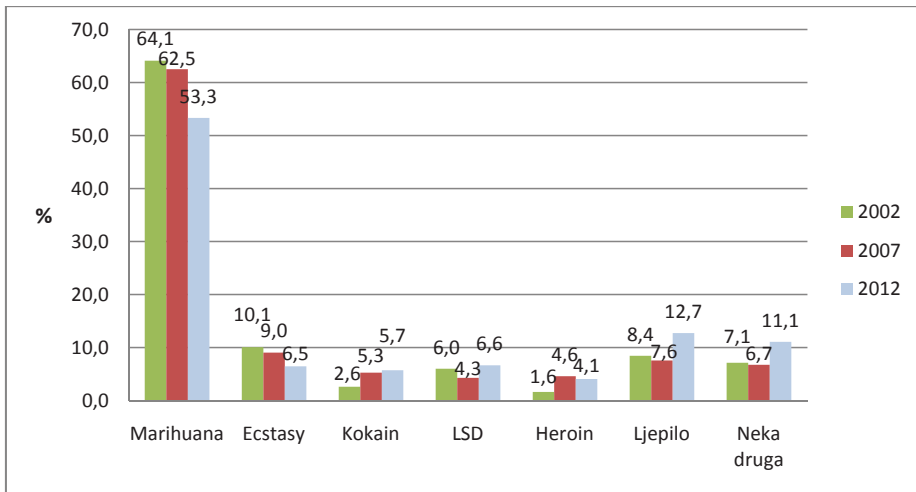

Slika 3. Srednjoškolci koji su konzumirali neku od droga (ikada u životu)

Najčešća droga koju navode mladi da su probali bila je marihuana (53,3%), na drugom mjestu je ljepilo (12,7%), a zatim dolaze neke druge droge (11,1%) te ecstasy (6,5%). Iako se stanje nije mnogo promijenilo tijekom proteklog desetljeća, ipak se uočava kako mladi nešto manje eksperimentiraju s marihuanom, a nešto više s ljepilom i nekim drugim drogama koje su dostupnije na tržištu te koje su se nedavno pojavile kao što su sintetički kanabinoidi (Grafikon 9).

Grafikon 9. Vrsta psihoaktivne tvari koju najčešće konzumiraju srednjoškolci

Rizične situacije s kojima se mladi susreću i zbog kojih bi mladi probali drogu postoje. Tako je 2012. gotovo trećina srednjoškolaca odnosno 29,9% izjavilo kako je bilo u blizini nekoga tko uzima drogu. Unatoč tome, čini se kako je droga nedostupnija jer je 2002. 40%, a 2007. 38% srednjoškolaca izjavilo da je bilo u blizini nekoga tko uzima drogu.

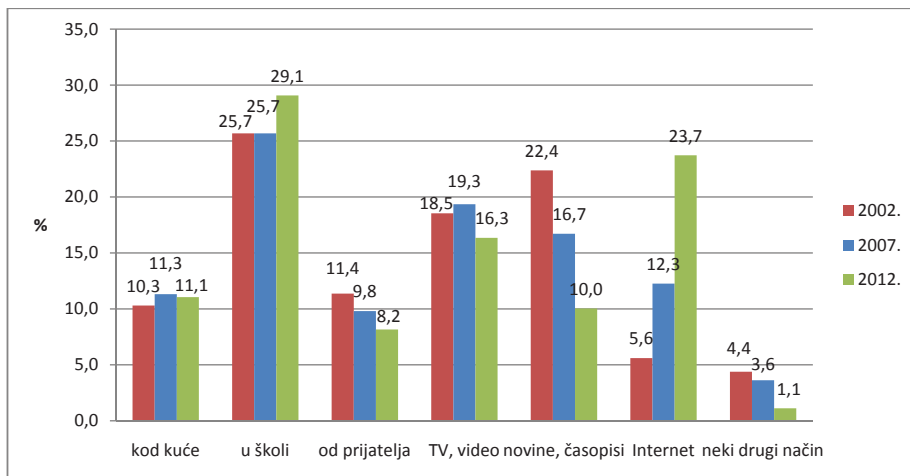
Većina srednjoškolaca je svjesna rizika koji nosi eksperimentiranje i uzimanje droga. Naime, 2012., njih 84,8% bi odbilo drogu kad bi im netko ponudio, 11,2% bi možda uzelo, a 4,0% bi uzelo drogu kad bi im netko ponudio. Taj očigledni strah koji pobuđuje droga u mladima i njihova svjesnost o teškim posljedicama ako se uzima droga prisutna je u cijelom proteklom desetljeću.

Srednjoškolci procjenjuju kako posjeduju solidno znanje o načinu djelovanja i štetnosti droga. Njih 45,3% misli kako su dobro informirani, podjednako je onih koji misle da imaju malo informacija (23,0%) i onih koji misle da su jako dobro informirani (22,8%), a dok je 8,7% izjavilo kako gotovo ništa ne zna o drogama.

Usporedba podataka svih triju istraživanja provedenih u razdoblju 2002.-2012. pokazuje kako nije došlo do bitne promjene u razini znanja. Trebaju li stručnjaci, a misli se na sve profile - zdravstvene, prosvjetne, policija, koji se bave prevencijom biti zadovoljni time? Naime, sigurno se tijekom toga vremena ulagao određeni napor u edukaciju mladeži jer su postojali školski preventivni programi, no možda ipak nije bilo dovoljno snažnog sustavnog educiranja. Zato vjerujem kako će uvođenje zdravstvenog odgoja u škole - modul prevencije ovisnosti, bitno podići razinu znanja srednjoškolaca, što bi se moglo vidjeti tek nakon nekoliko godina primjene.

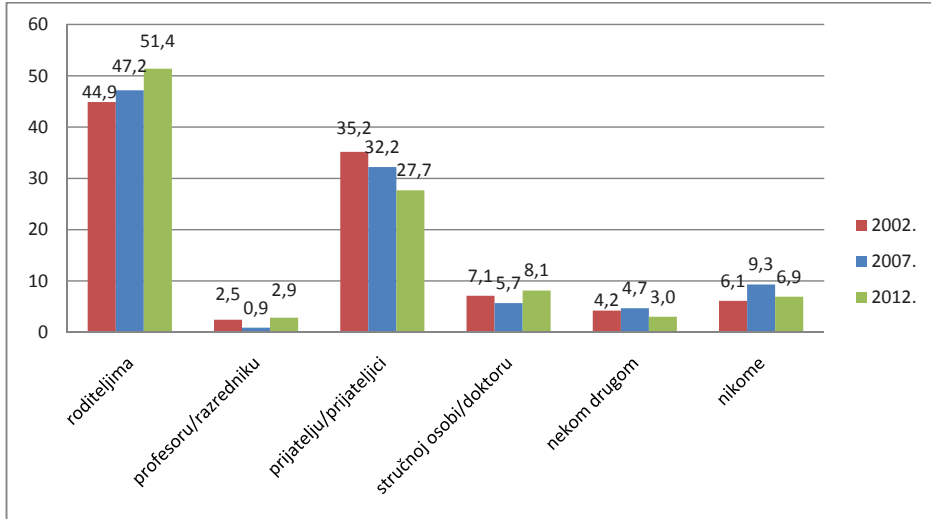
Škole su mjesto na kojem učenici mogu najviše naučiti pa zato one trebaju i nadalje ostati najznačajnije mjesto educiranja mladih o svemu pa tako i o sredstvima ovisnosti. Naime, sva ova istraživanja pokazuju kako najviše informacija o drogama mladi dobiju u školi. U istraživanju provedenom 2012., tako je 29,1% srednjoškolaca izjavilo kako je dobilo informacije o drogama u školi, 23,7% putem interneta, a 16,3% putem televizije. Međutim, čini se kako internet postaje sve interesantniji medij širenja informacija, a štampa (novine i časopisi) sve slabiji. Naime, dok su u ranijim istraživanjima provedenim 2002. i 2007. informacije o drogama mladima stizale putem časopisa i novina, bilježi se porast izvora informacija putem interneta (Grafikon 10).

Grafikon 10. Izvori i načini informiranja o drogama

Najviše je mladih osoba izjavilo kako bi se za pomoć obratilo svojim roditeljima (51,4%) i što je bilo očekivano jer je naša kultura još uvijek obitelji orijentirana, a zatim prijatelju (27,7%) te stručnoj osobi/doktoru (8,1%). Nažalost, mladi ne percipiraju svoje profesore i razrednike kao osobe kojima se mogu obratiti za pomoć (Grafikon 11).

Grafikon 11. Kome bi se mladi obratili za pomoć u slučaju nekog problema

ZAKLJUČCI

Ohrabruje podatak kako je malo srednjoškolaca koji su probali drogu, dok zabrinjava podatak kako je visok postotak srednjoškolaca koji su probali alkohol i cigarete.

Gotovo četvrtina srednjoškolaca svakodnevno puši, a taj je postotak još i viši kod srednjoškolaca završnih razreda među kojima učenice jednako puše kao i učenici.

Sve je više srednjoškolaca koji piju alkoholna pića. Srednjoškolci konzumiraju alkoholna pića najčešće nekoliko puta mjesečno. Kod konzumiranja alkoholnih pića, daleko veći postotak mladića nego djevojaka pije alkoholna pića i češće se opija, a razlika je izražena bez obzira na dob/razred. Raste konzumiranje alkoholnih pića i kod učenika mlađe dobi.

Konzumiranje droga je nisko i u padu. Drogu češće konzumiraju učenici nego učenice, te učenici starijih razreda. Najčešće se konzumira marihuana, ali je u porastu konzumiranje sintetičkih droga (sintetičkih kanabinoida).

DODATAK: DETALJAN TABELARNI PRIKAZ ISTRAŽIVANJA

ODAZIV

Broj svih upisanih i anketiranih učenika po školama i godinama istraživanja

škola	2002.			1 razred			završni razred			UKUPNO		
	polaznici		odaziv	anketirani		odaziv	polaznici		odaziv	anketirani		odaziv
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Gimnazija dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac	62	61	98,4	56	54	96,4	118	115	97,5			
Strukovna škola Đurđevac	249	208	83,5	207	166	80,2	456	374	82,0			
Gimnazija „Fran Galović“, Koprivnica	197	193	98,0	162	142	87,7	359	335	93,3			
Srednja škola Koprivnica	246	170	69,1	195	155	79,5	441	325	73,7			
Obrtnička škola Koprivnica	325	322	99,1	265	240	90,6	590	562	95,3			
Gimnazija Ivana ZakmardijaDijankovečkoga Križevci	91	85	93,4	101	88	87,1	192	173	90,1			
Srednja škola „Ivan Seljanec“ Križevci	156	142	91,0	140	120	85,7	296	262	88,5			
Srednja gospodarska škola Križevci	154	137	89,0	89	87	97,8	243	224	92,2			
UKUPNO	1.480	1.318	89,1	1.215	1.052	86,6	2.695	2.370	87,9			

škola	2007.			1 razred			završni razred			UKUPNO		
	polaznici		odaziv	anketirani		odaziv	polaznici		odaziv	anketirani		odaziv
	N	N	%	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Gimnazija dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac	53	50	94,3	56	48	85,7	109	98	89,9			
Strukovna škola Đurđevac	231	203	87,9	236	197	83,5	467	400	85,7			
Gimnazija „Fran Galović“, Koprivnica	170	149	87,6	194	145	74,7	364	294	80,8			
Srednja škola Koprivnica	330	296	89,7	248	205	82,7	578	501	86,7			
Obrtnička škola Koprivnica	217	151	69,6	213	163	76,5	430	314	73,0			
Gimnazija Ivana ZakmardijaDijankovečkoga Križevci	98	76	77,6	82	69	84,1	180	145	80,6			
Srednja škola „Ivan Seljanec“ Križevci	155	131	84,5	123	99	80,5	278	230	82,7			
Srednja gospodarska škola Križevci	120	104	86,7	138	127	92,0	258	231	89,5			
UKUPNO	1.374	1.160	84,4	1.290	1.053	81,6	2.664	2.213	83,1			

2012.	1 razred			završni razred			UKUPNO		
	polaznici	anketirani	odaziv	polaznici	anketirani	odaziv	polaznici	anketirani	odaziv
	N	N	%	N	N	%	N	N	%
Gimnazija dr. Ivana Kranjčeva Đurđevac	51	49	96,1	52	50	96,2	103	99	96,1
Strukovna škola Đurđevac	227	213	93,8	224	209	93,3	451	422	93,6
Gimnazija „Fran Galović“, Koprivnica	197	186	94,4	143	127	88,8	340	313	92,1
Srednja škola Koprivnica	292	270	92,5	240	218	90,8	532	488	91,7
Obrtnička škola Koprivnica	251	227	90,4	226	201	88,9	477	428	89,7
Gimnazija Ivana ZakmardijaDijankovečkoga Križevci	90	84	93,3	82	74	90,2	172	158	91,9
Srednja škola „Ivan Seljanec“ Križevci	154	143	92,9	101	82	81,2	255	225	88,2
Srednja gospodarska škola Križevci	126	99	78,6	84	67	79,8	210	166	79,0
UKUPNO	1.388	1.271	91,6	1.152	1.028	89,2	2.540	2.299	90,5

Napomena: 1 četvrti razred (28 učenika) nije zabunom primilo ankete, što je uočeno na kraju, pa oni nisu bili anketirani

REZULTATI ISTRAŽIVANJA PO ANKETNIM PITANJIMA I GODINAMA ISTRAŽIVANJA

PUŠENJE

Raširenost pušenja među učenicima (Pitanje 1. Pušiš li cigarete?)

2002.	Razred	Mladići		Djevojke		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%
Nikada nisu pušili	Prvi	165	24,7	186	28,7	351	26,7
	Završni	106	20,4	88	16,5	194	18,5
	Ukupno	271	22,8	274	23,2	545	23,0
Jednom su pušili	Prvi	136	20,4	162	25,0	298	22,6
	Završni	85	16,4	72	13,5	157	14,9
	Ukupno	221	18,6	234	19,8	455	19,2
Nekoliko puta su pušili	Prvi	142	21,3	156	24,0	298	22,6
	Završni	112	21,6	123	23,1	235	22,4
	Ukupno	254	21,4	279	23,6	533	22,5
Povremeno puše	Prvi	119	17,8	91	14,0	210	15,9
	Završni	108	20,8	92	17,3	200	19,0
	Ukupno	227	19,1	183	15,5	410	17,3
Redovito puše	Prvi	106	15,9	54	8,3	160	12,1
	Završni	108	20,8	157	29,5	265	25,2
	Ukupno	214	18,0	211	17,9	425	17,9
Ukupno	Prvi	668	100,0	649	100,0	1.317	100,0
	Završni	519	100,0	532	100,0	1.051	100,0
	Ukupno	1.187	100,0	1.181	100,0	2.368	100,0

Zlouporaba sredstava ovisnosti među srednjoškolicima

2007.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Ne puše uopće	Prvi	290	49,8	257	45,1	0	0,0	547	47,3
	Završni	216	42,8	200	37,2	2	25,0	418	39,8
	Ukupno	506	46,6	457	41,2	2	15,4	965	43,7
Probali pušiti, ali više ne puše	Prvi	105	18,0	115	20,2	0	0,0	220	19,0
	Završni	58	11,5	87	16,2	0	0,0	145	13,8
	Ukupno	163	15,0	202	18,2	0	0,0	365	16,5
Puše rijetko	Prvi	42	7,2	56	9,8	1	20,0	99	8,6
	Završni	48	9,5	48	8,9	0	0,0	96	9,1
	Ukupno	90	8,3	104	9,4	1	7,7	195	8,8
Povremeno puše, barem jednom tjedno	Prvi	40	6,9	37	6,5	1	20,0	78	6,7
	Završni	31	6,1	37	6,9	0	0,0	68	6,5
	Ukupno	71	6,5	74	6,7	1	7,7	146	6,6
Redovito puše	Prvi	105	18,0	105	18,4	3	60,0	213	18,4
	Završni	152	30,1	166	30,9	6	75,0	324	30,8
	Ukupno	257	23,6	271	24,5	9	69,2	537	24,3
Ukupno	Prvi	582	100,0	570	100,0	5	100,0	1.157	100,0
	Završni	505	100,0	538	100,0	8	100,0	1.051	100,0
	Ukupno	1.087	100,0	1.108	100,0	13	100,0	2.208	100,0

2012.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Ne puše uopće	Prvi	324	47,6	286	49,3	4	36,4	614	48,3
	Završni	198	39,0	207	40,1	1	25,0	406	39,5
	Ukupno	522	43,9	493	45,0	5	33,3	1020	44,4
Probali pušiti, ali više ne puše	Prvi	133	19,6	117	20,2	0	0,0	250	19,7
	Završni	67	13,2	75	14,5	0	0,0	142	13,8
	Ukupno	200	16,8	192	17,5	0	0,0	392	17,1
Puše rijetko	Prvi	51	7,5	48	8,3	0	0,0	99	7,8
	Završni	43	8,5	46	8,9	0	0,0	89	8,7
	Ukupno	94	7,9	94	8,6	0	0,0	188	8,2
Povremeno puše, barem jednom tjedno	Prvi	36	5,3	54	9,3	3	27,3	93	7,3
	Završni	36	7,1	39	7,6	0	0,0	75	7,3
	Ukupno	72	6,1	93	8,5	3	20,0	168	7,3
Redovito puše	Prvi	136	20,0	75	12,9	4	36,4	215	16,9
	Završni	164	32,3	149	28,9	3	75,0	316	30,7
	Ukupno	300	25,3	224	20,4	7	46,7	531	23,1
Ukupno	Prvi	680	100,0	580	100,0	11	100,0	1.271	100,0
	Završni	508	100,0	516	100,0	4	100,0	1.028	100,0
	Ukupno	1.188	100,0	1.096	100,0	15	100,0	2.299	100,0

Pušenje među roditeljima (Pitanje 2. Puše li tvoji roditelji?)

2002.	Razred	Mladići		Djevojke		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%
Ne puši niti jedan roditelj	Prvi	317	47,7	307	47,2	624	47,5
	Završni	256	49,2	233	44,1	489	46,7
	Ukupno	573	48,4	540	45,8	1.113	47,1
Puši samo otac	Prvi	133	20,0	134	20,6	267	20,3
	Završni	117	22,5	137	25,9	254	24,2
	Ukupno	250	21,1	271	23,0	521	22,0
Puši samo majka	Prvi	89	13,4	91	14,0	180	13,7
	Završni	59	11,3	60	11,4	119	11,4
	Ukupno	148	12,5	151	12,8	299	12,7
Puše oboje	Prvi	126	18,9	118	18,2	244	18,6
	Završni	88	16,9	98	18,6	186	17,7
	Ukupno	214	18,1	216	18,3	430	18,2
Ukupno	Prvi	665	100,0	650	100,0	1.315	100,0
	Završni	520	100,0	528	100,0	1.048	100,0
	Ukupno	1.185	100,0	1.178	100,0	2.363	100,0

2007.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Ne puši niti jedan roditelj	Prvi	253	43,4	265	46,6	2	40,0	520	44,9
	Završni	247	49,3	254	47,0	3	37,5	504	48,0
	Ukupno	500	46,1	519	46,8	5	38,5	1.024	46,4
Puši samo otac	Prvi	134	23,0	112	19,7	1	20,0	247	21,3
	Završni	104	20,8	127	23,5	1	12,5	232	22,1
	Ukupno	238	22,0	239	21,6	2	15,4	479	21,7
Puši samo majka	Prvi	104	17,8	93	16,3	0	0,0	197	17,0
	Završni	69	13,8	73	13,5	0	0,0	142	13,5
	Ukupno	173	16,0	166	15,0	0	0,0	339	15,4
Puše oboje	Prvi	92	15,8	99	17,4	2	40,0	193	16,7
	Završni	81	16,2	86	15,9	4	50,0	171	16,3
	Ukupno	173	16,0	185	16,7	6	46,2	364	16,5
Ukupno	Prvi	583	100,0	569	100,0	5	100,0	1.157	100,0
	Završni	501	100,0	540	100,0	8	100,0	1.049	100,0
	Ukupno	1.084	100,0	1.109	100,0	13	100,0	2.206	100,0

2012.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Ne puši niti jedan roditelj	Prvi	334	49,3	298	51,4	4	36,4	636	50,1
	Završni	246	48,5	256	49,7	2	50,0	504	49,1
	Ukupno	580	48,9	554	50,6	6	40,0	1.140	49,7
Puši samo otac	Prvi	118	17,4	121	20,9	3	27,3	242	19,1
	Završni	93	18,3	93	18,1	1	25,0	187	18,2
	Ukupno	211	17,8	214	19,5	4	26,7	429	18,7
Puši samo majka	Prvi	102	15,0	72	12,4	1	9,1	175	13,8
	Završni	86	17,0	77	15,0	1	25,0	164	16,0
	Ukupno	188	15,9	149	13,6	2	13,3	339	14,8
Puše oboje	Prvi	124	18,3	89	15,3	3	27,3	216	17,0
	Završni	82	16,2	89	17,3	0	0,0	171	16,7
	Ukupno	206	17,4	178	16,3	3	20,0	387	16,9
Ukupno	Prvi	678	100,0	580	100,0	11	100,0	1.269	100,0
	Završni	507	100,0	515	100,0	4	100,0	1.026	100,0
	Ukupno	1.185	100,0	1.095	100,0	15	100,0	2.295	100,0

ZLOUPORABA ALKOHOLA

Pijenje alkoholnih pića (Pitanje 3. Piješ li alkoholna pića?)

2002.	Razred	Mladići		Djevojke		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%
Nikada ne piju	Prvi	134	20,2	165	25,4	299	22,8
	Završni	51	9,8	60	11,3	111	10,6
	Ukupno	185	15,7	225	19,1	410	17,4
Piju nekoliko puta godišnje	Prvi	222	33,4	281	43,3	503	38,3
	Završni	117	22,6	176	33,1	293	27,9
	Ukupno	339	28,7	457	38,7	796	33,7
Piju nekoliko puta mjesečno	Prvi	169	25,5	165	25,4	334	25,4
	Završni	196	37,8	231	43,4	427	40,7
	Ukupno	365	30,9	396	33,5	761	32,2
Piju nekoliko puta tjedno	Prvi	114	17,2	33	5,1	147	11,2
	Završni	106	20,5	49	9,2	155	14,8
	Ukupno	220	18,6	82	6,9	302	12,8
Piju gotovo svaki dan	Prvi	25	3,8	5	0,8	30	2,3
	Završni	48	9,3	16	3,0	64	6,1
	Ukupno	73	6,2	21	1,8	94	4,0
Ukupno	Prvi	664	100,0	649	100,0	1.313	100,0
	Završni	518	100,0	532	100,0	1.050	100,0
	Ukupno	1.182	100,0	1.181	100,0	2.363	100,0

2007.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Nikada ne piju	Prvi	103	17,7	99	17,4	0	0,0	202	17,5
	Završni	39	7,7	46	8,5	1	12,5	86	8,2
	Ukupno	142	13,1	145	13,1	1	7,7	288	13,1
Piju nekoliko puta godišnje	Prvi	142	24,4	185	32,6	0	0,0	327	28,3
	Završni	76	15,1	200	37,1	0	0,0	276	26,3
	Ukupno	218	20,1	385	34,8	0	0,0	603	27,3
Piju nekoliko puta mjesečno	Prvi	183	31,5	215	37,9	1	20,0	399	34,6
	Završni	220	43,7	229	42,5	3	37,5	452	43,0
	Ukupno	403	37,1	444	40,1	4	30,8	851	38,6
Piju nekoliko puta tjedno	Prvi	117	20,1	55	9,7	1	20,0	173	15,0
	Završni	115	22,8	45	8,3	1	12,5	161	15,3
	Ukupno	232	21,4	100	9,0	2	15,4	334	15,1
Piju gotovo svaki dan	Prvi	36	6,2	14	2,5	3	60,0	53	4,6
	Završni	54	10,7	19	3,5	3	37,5	76	7,2
	Ukupno	90	8,3	33	3,0	6	46,2	129	5,9
Ukupno	Prvi	581	100,0	568	100,0	5	100,0	1.154	100,0
	Završni	504	100,0	539	100,0	8	100,0	1.051	100,0
	Ukupno	1.085	100,0	1.107	100,0	13	100,0	2.205	100,0

2012.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Nikada ne piju	Prvi	93	13,7	101	17,4	2	18,2	196	15,4
	Završni	46	9,1	36	7,0	0	0,0	82	8,0
	Ukupno	139	11,7	137	12,5	2	13,3	278	12,1
Piju nekoliko puta godišnje	Prvi	199	29,3	236	40,7	1	9,1	436	34,3
	Završni	92	18,1	190	36,8	2	50,0	284	27,6
	Ukupno	291	24,5	426	38,9	3	20,0	720	31,3
Piju nekoliko puta mjesečno	Prvi	250	36,8	187	32,2	5	45,5	442	34,8
	Završni	202	39,8	231	44,8	1	25,0	434	42,2
	Ukupno	452	38,1	418	38,1	6	40,0	876	38,1
Piju nekoliko puta tjedno	Prvi	103	15,2	39	6,7	2	18,2	144	11,3
	Završni	117	23,0	40	7,8	1	25,0	158	15,4
	Ukupno	220	18,5	79	7,2	3	20,0	302	13,1
Piju gotovo svaki dan	Prvi	34	5,0	17	2,9	1	9,1	52	4,1
	Završni	51	10,0	19	3,7	0	0,0	70	6,8
	Ukupno	85	7,2	36	3,3	1	6,7	122	5,3
Ukupno	Prvi	679	100,0	580	100,0	11	100,0	1.270	100,0
	Završni	508	100,0	516	100,0	4	100,0	1.028	100,0
	Ukupno	1.187	100,0	1.096	100,0	15	100,0	2.298	100,0

Opijanje (Pitanje 4. Jesi li do sada bio/la pijan?)

2002.	Razred	Mladići		Djevojke		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%
Nikada do sada nisu bili pijani	Prvi	157	23,6	273	41,9	430	32,6
	Završni	54	10,5	103	19,5	157	15,1
	Ukupno	211	17,9	376	31,9	587	24,9
Jednom su u životu bili pijani	Prvi	165	24,8	176	27,0	341	25,9
	Završni	74	14,4	118	22,3	192	18,4
	Ukupno	239	20,3	294	24,9	533	22,6
Više su puta u životu bili pijani	Prvi	216	32,4	146	22,4	362	27,5
	Završni	181	35,2	176	33,3	357	34,3
	Ukupno	397	33,6	322	27,3	719	30,5
Više puta godišnje se opiju	Prvi	63	9,5	32	4,9	95	7,2
	Završni	88	17,1	63	11,9	151	14,5
	Ukupno	151	12,8	95	8,1	246	10,4
Više puta mjesečno se opiju	Prvi	65	9,8	24	3,7	89	6,8
	Završni	117	22,8	68	12,9	185	17,8
	Ukupno	182	15,4	92	7,8	274	11,6
Ukupno	Prvi	666	100,0	651	100,0	1.317	100,0
	Završni	514	100,0	528	100,0	1.042	100,0
	Ukupno	1.180	100,0	1.179	100,0	2.359	100,0

2007.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Nikada do sada nisu bili pijani	Prvi	129	22,2	157	27,6	0	0,0	286	24,8
	Završni	43	8,6	79	14,7	0	0,0	122	11,7
	Ukupno	172	15,9	236	21,4	0	0,0	408	18,6
Jednom su u životu bili pijani	Prvi	81	13,9	124	21,8	0	0,0	205	17,7
	Završni	38	7,6	86	16,0	2	25,0	126	12,1
	Ukupno	119	11,0	210	19,0	2	15,4	331	15,1
Više su puta u životu bili pijani	Prvi	200	34,4	185	32,6	2	40,0	387	33,5
	Završni	170	34,1	207	38,5	2	25,0	379	36,3
	Ukupno	370	34,2	392	35,5	4	30,8	766	34,8
Više puta godišnje se opiju	Prvi	85	14,6	51	9,0	1	20,0	137	11,9
	Završni	99	19,8	91	16,9	1	12,5	191	18,3
	Ukupno	184	17,0	142	12,9	2	15,4	328	14,9
Više puta mjesečno se opiju	Prvi	87	14,9	51	9,0	2	40,0	140	12,1
	Završni	149	29,9	74	13,8	3	37,5	226	21,6
	Ukupno	236	21,8	125	11,3	5	38,5	366	16,6
Ukupno	Prvi	582	100,0	568	100,0	5	100,0	1.155	100,0
	Završni	499	100,0	537	100,0	8	100,0	1.044	100,0
	Ukupno	1.081	100,0	1.105	100,0	13	100,0	2.199	100,0

Nikada do sada nisu bili pijani	Prvi	150	22,1	203	35,1	2	18,2	355	28,0
	Završni	49	9,7	60	11,7	1	25,0	110	10,8
	Ukupno	199	16,8	263	24,1	3	20,0	465	20,3
Jednom su u životu bili pijani	Prvi	127	18,7	124	21,5	2	18,2	253	20,0
	Završni	43	8,5	79	15,4	0	0,0	122	11,9
	Ukupno	170	14,4	203	18,6	2	13,3	375	16,4
Više su puta u životu bili pijani	Prvi	237	35,0	198	34,3	6	54,5	441	34,8
	Završni	164	32,4	235	45,8	2	50,0	401	39,2
	Ukupno	401	33,9	433	39,7	8	53,3	842	36,8
Više puta godišnje se opiju	Prvi	95	14,0	36	6,2	0	0,0	131	10,3
	Završni	102	20,2	81	15,8	1	25,0	184	18,0
	Ukupno	197	16,6	117	10,7	1	6,7	315	13,8
Više puta mjesečno se opiju	Prvi	69	10,2	17	2,9	1	9,1	87	6,9
	Završni	148	29,2	58	11,3	0	0,0	206	20,1
	Ukupno	217	18,3	75	6,9	1	6,7	293	12,8
Ukupno	Prvi	678	100,0	578	100,0	11	100,0	1.267	100,0
	Završni	506	100,0	513	100,0	4	100,0	1.023	100,0
	Ukupno	1.184	100,0	1.091	100,0	15	100,0	2.290	100,0

ZLOUPORABA DROGA

Blizina s nekim tko uzima drogu (Pitanje 5. Jesi li bio u blizini nekog tko uzima drogu?)

2002.	Razred	Mladići		Djevojke		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%
Da	Prvi	225	34,0	200	30,9	425	32,4
	Završni	261	50,5	278	52,4	539	51,4
	Ukupno	486	41,2	478	40,5	964	40,9
Ne	Prvi	437	66,0	448	69,1	885	67,6
	Završni	256	49,5	253	47,6	509	48,6
	Ukupno	693	58,8	701	59,5	1.394	59,1
Ukupno	Prvi	662	100,0	648	100,0	1.310	100,0
	Završni	517	100,0	531	100,0	1.048	100,0
	Ukupno	1.179	100,0	1.179	100,0	2.358	100,0

2007.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Da	Prvi	158	27,1	186	32,6	3	60,0	347	30,0
	Završni	248	49,6	243	45,5	5	62,5	496	47,6
	Ukupno	406	37,5	429	38,9	8	61,5	843	38,3
Ne	Prvi	424	72,9	384	67,4	2	40,0	810	70,0
	Završni	252	50,4	291	54,5	3	37,5	546	52,4
	Ukupno	676	62,5	675	61,1	5	38,5	1.356	61,7
Ukupno	Prvi	582	100,0	570	100,0	5	100,0	1.157	100,0
	Završni	500	100,0	534	100,0	8	100,0	1.042	100,0
	Ukupno	1.082	100,0	1.104	100,0	13	100,0	2.199	100,0

2012.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Da	Prvi	150	22,1	113	19,5	3	27,3	266	20,9
	Završni	244	48,1	174	33,9	3	75,0	421	41,1
	Ukupno	394	33,2	287	26,2	6	40,0	687	29,9
Ne	Prvi	530	77,9	467	80,5	8	72,7	1.005	79,1
	Završni	263	51,9	340	66,1	1	25,0	604	58,9
	Ukupno	793	66,8	807	73,8	9	60,0	1.609	70,1
Ukupno	Prvi	680	100,0	580	100,0	11	100,0	1.271	100,0
	Završni	507	100,0	514	100,0	4	100,0	1.025	100,0
	Ukupno	1.187	100,0	1.094	100,0	15	100,0	2.296	100,0

Reakcija u slučaju kad bi bila ponuđena droga (Pitanje 6. Kada bi ti netko ponudio drogu kako bi reagirao?)

2002.	Razred	Mladići		Djevojke		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%
Odbili bi drogu	Prvi	574	86,1	587	90,3	1.161	88,2
	Završni	404	78,1	417	78,5	821	78,3
	Ukupno	978	82,6	1.004	85,0	1.982	83,8
Možda bi uzeli drogu	Prvi	69	10,3	54	8,3	123	9,3
	Završni	85	16,4	83	15,6	168	16,0
	Ukupno	154	13,0	137	11,6	291	12,3
Uzeli bi drogu	Prvi	24	3,6	9	1,4	33	2,5
	Završni	28	5,4	31	5,8	59	5,6
	Ukupno	52	4,4	40	3,4	92	3,9
Ukupno	Prvi	667	100,0	650	100,0	1.317	100,0
	Završni	517	100,0	531	100,0	1.048	100,0
	Ukupno	1.184	100,0	1.181	100,0	2.365	100,0

2007.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Odbili bi drogu	Prvi	508	87,1	495	87,1	1	25,0	1.004	86,9
	Završni	383	75,8	431	80,0	4	57,1	818	77,8
	Ukupno	891	81,9	926	83,6	5	45,5	1.822	82,6
Možda bi uzeli drogu	Prvi	56	9,6	64	11,3	1	25,0	121	10,5
	Završni	87	17,2	83	15,4	0	0,0	170	16,2
	Ukupno	143	13,1	147	13,3	1	9,1	291	13,2
Uzeli bi drogu	Prvi	19	3,3	9	1,6	2	50,0	30	2,6
	Završni	35	6,9	25	4,6	3	42,9	63	6,0
	Ukupno	54	5,0	34	3,1	5	45,5	93	4,2
Ukupno	Prvi	583	100,0	568	100,0	4	100,0	1.155	100,0
	Završni	505	100,0	539	100,0	7	100,0	1.051	100,0
	Ukupno	1.088	100,0	1.107	100,0	11	100,0	2.206	100,0

2012.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Odbili bi drogu	Prvi	595	87,9	525	90,5	8	72,7	1.128	89,0
	Završni	378	74,7	435	84,6	1	33,3	814	79,6
	Ukupno	973	82,2	960	87,8	9	64,3	1.942	84,8
Možda bi uzeli drogu	Prvi	59	8,7	47	8,1	2	18,2	108	8,5
	Završni	89	17,6	59	11,5	1	33,3	149	14,6
	Ukupno	148	12,5	106	9,7	3	21,4	257	11,2
Uzeli bi drogu	Prvi	23	3,4	8	1,4	1	9,1	32	2,5
	Završni	39	7,7	20	3,9	1	33,3	60	5,9
	Ukupno	62	5,2	28	2,6	2	14,3	92	4,0
Ukupno	Prvi	677	100,0	580	100,0	11	100,0	1.268	100,0
	Završni	506	100,0	514	100,0	3	100,0	1.023	100,0
	Ukupno	1.183	100,0	1.094	100,0	14	100,0	2.291	100,0

Osobna iskustva učenika s drogom (Pitanje 7. Kakva su tvoja osobna iskustva s uzimanjem droga?)

2002.	Razred	Mladići		Djevojke		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%
Nisu probali	Prvi	563	84,5	610	93,8	1173	89,1
	Završni	382	73,5	382	72,2	764	72,8
	Ukupno	945	79,7	992	84,1	1937	81,9
Probali su jednom	Prvi	46	6,9	28	4,3	74	5,6
	Završni	49	9,4	60	11,3	109	10,4
	Ukupno	95	8,0	88	7,5	183	7,7
Probali su nekoliko puta, ali više ne	Prvi	22	3,3	7	1,1	29	2,2
	Završni	48	9,2	51	9,6	99	9,4
	Ukupno	70	5,9	58	4,9	128	5,4
Uzimaju povremeno	Prvi	23	3,5	4	0,6	27	2,1
	Završni	31	6,0	28	5,3	59	5,6
	Ukupno	54	4,6	32	2,7	86	3,6
Uzimaju redovito	Prvi	12	1,8	1	0,2	13	1,0
	Završni	10	1,9	8	1,5	18	1,7
	Ukupno	22	1,9	9	0,8	31	1,3
Ukupno	Prvi	666	100,0	650	100,0	1.316	100,0
	Završni	520	100,0	529	100,0	1.049	100,0
	Ukupno	1.186	100,0	1.179	100,0	2.365	100,0

2007.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Nisu probali	Prvi	513	88,3	521	91,4	4	80,0	1038	89,8
	Završni	356	70,5	401	74,3	5	62,5	762	72,4
	Ukupno	869	80,0	922	83,1	9	69,2	1800	81,5
Probali su jednom	Prvi	30	5,2	20	3,5	0	0,0	50	4,3
	Završni	46	9,1	48	8,9	0	0,0	94	8,9
	Ukupno	76	7,0	68	6,1	0	0,0	144	6,5
Probali su nekoliko puta, ali više ne	Prvi	20	3,4	17	3,0	0	0,0	37	3,2
	Završni	52	10,3	55	10,2	0	0,0	107	10,2
	Ukupno	72	6,6	72	6,5	0	0,0	144	6,5
Uzimaju povremeno	Prvi	11	1,9	7	1,2	0	0,0	18	1,6
	Završni	38	7,5	30	5,6	0	0,0	68	6,5
	Ukupno	49	4,5	37	3,3	0	0,0	86	3,9
Uzimaju redovito	Prvi	7	1,2	5	0,9	1	20,0	13	1,1
	Završni	13	2,6	6	1,1	3	37,5	22	2,1
	Ukupno	20	1,8	11	1,0	4	30,8	35	1,6
Ukupno	Prvi	581	100,0	570	100,0	5	100,0	1.156	100,0
	Završni	505	100,0	540	100,0	8	100,0	1.053	100,0
	Ukupno	1.086	100,0	1.110	100,0	13	100,0	2.209	100,0

2012.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Nisu probali	Prvi	597	88,1	546	94,3	9	81,8	1152	90,9
	Završni	370	73,0	437	84,9	1	25,0	808	78,8
	Ukupno	967	81,6	983	89,9	10	66,7	1960	85,4
Probali su jednom	Prvi	41	6,0	21	3,6	1	9,1	63	5,0
	Završni	45	8,9	26	5,0	1	25,0	72	7,0
	Ukupno	86	7,3	47	4,3	2	13,3	135	5,9
Probali su nekoliko puta, ali više ne	Prvi	23	3,4	7	1,2	0	0,0	30	2,4
	Završni	48	9,5	33	6,4	0	0,0	81	7,9
	Ukupno	71	6,0	40	3,7	0	0,0	111	4,8
Uzimaju povremeno	Prvi	11	1,6	4	0,7	1	9,1	16	1,3
	Završni	27	5,3	8	1,6	2	50,0	37	3,6
	Ukupno	38	3,2	12	1,1	3	20,0	53	2,3
Uzimaju redovito	Prvi	6	0,9	1	0,2	0	0,0	7	0,6
	Završni	17	3,4	11	2,1	0	0,0	28	2,7
	Ukupno	23	1,9	12	1,1	0	0,0	35	1,5
Ukupno	Prvi	678	100,0	579	100,0	11	100,0	1.268	100,0
	Završni	507	100,0	515	100,0	4	100,0	1.026	100,0
	Ukupno	1.185	100,0	1.094	100,0	15	100,0	2.294	100,0

Vrste droga koju su učenici konzumirali (Pitanje 8. Koju su drogu uzimao/la?)

Odgovor	2002.		2007.		2012.	
	N	%	N	%	N	%
Marihuana	395	64,1	380	62,5	289	53,3
Ecstasy	62	10,1	55	9,0	35	6,5
Kokain	16	2,6	32	5,3	31	5,7
LSD	37	6,0	26	4,3	36	6,6
Heroin	10	1,6	28	4,6	22	4,1
Ljepilo	52	8,4	46	7,6	69	12,7
Neka druga	44	7,1	41	6,7	60	11,1
Ukupno	616	100,0	608	100,0	542	100,0

Informiranost o načinu djelovanja i štetnosti droga (Pitanje 9. Kakvo je tvoje znanje o načinu djelovanja i štetnosti droge?)

2002.	Razred	Mladići		Djevojke		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%
Gotovo ništa ne znaju o tome	Prvi	107	16,1	41	6,3	148	11,3
	Završni	58	11,2	20	3,8	78	7,4
	Ukupno	165	13,9	61	5,2	226	9,6
Imaju malo informacija	Prvi	178	26,8	153	23,5	331	25,2
	Završni	116	22,4	104	19,7	220	21,0
	Ukupno	294	24,8	257	21,8	551	23,3
Dobro su informirani	Prvi	230	34,6	273	42,0	503	38,3
	Završni	238	45,9	240	45,4	478	45,6
	Ukupno	468	39,5	513	43,5	981	41,5
Misle da su jako dobro informirani	Prvi	150	22,6	183	28,2	333	25,3
	Završni	107	20,6	165	31,2	272	26,0
	Ukupno	257	21,7	348	29,5	605	25,6
Ukupno	Prvi	665	100,0	650	100,0	1.315	100,0
	Završni	519	100,0	529	100,0	1.048	100,0
	Ukupno	1.184	100,0	1.179	100,0	2.363	100,0

2007.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Gotovo ništa ne znaju o tome	Prvi	72	12,4	40	7,1	0	0,0	112	9,7
	Završni	71	14,1	20	3,7	1	12,5	92	8,8
	Ukupno	143	13,2	60	5,4	1	7,7	204	9,3
Imaju malo informacija	Prvi	138	23,7	125	22,1	1	20,0	264	22,9
	Završni	91	18,1	91	16,9	0	0,0	182	17,4
	Ukupno	229	21,1	216	19,6	1	7,7	446	20,3
Dobro su informirani	Prvi	250	43,0	260	45,9	2	40,0	512	44,4
	Završni	222	44,2	259	48,2	3	37,5	484	46,2
	Ukupno	472	43,5	519	47,1	5	38,5	996	45,3
Misle da su jako dobro informirani	Prvi	122	21,0	141	24,9	2	40,0	265	23,0
	Završni	118	23,5	167	31,1	4	50,0	289	27,6
	Ukupno	240	22,1	308	27,9	6	46,2	554	25,2
Ukupno	Prvi	582	100,0	566	100,0	5	100,0	1.153	100,0
	Završni	502	100,0	537	100,0	8	100,0	1.047	100,0
	Ukupno	1.084	100,0	1.103	100,0	13	100,0	2.200	100,0

2012.	Razred	Mladići		Djevojke		Nepoznato		Ukupno	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Gotovo ništa ne znaju o tome	Prvi	86	12,7	30	5,2	1	10,0	117	9,2
	Završni	59	11,7	23	4,5	0	0,0	82	8,0
	Ukupno	145	12,2	53	4,8	1	7,1	199	8,7
Imaju malo informacija	Prvi	163	24,0	134	23,1	0	0,0	297	23,4
	Završni	110	21,7	121	23,5	0	0,0	231	22,5
	Ukupno	273	23,1	255	23,3	0	0,0	528	23,0
Dobro su informirani	Prvi	291	42,9	281	48,4	7	70,0	579	45,7
	Završni	209	41,3	253	49,1	2	50,0	464	45,3
	Ukupno	500	42,2	534	48,8	9	64,3	1.043	45,5
Misle da su jako dobro informirani	Prvi	138	20,4	135	23,3	2	20,0	275	21,7
	Završni	128	25,3	118	22,9	2	50,0	248	24,2
	Ukupno	266	22,5	253	23,1	4	28,6	523	22,8
Ukupno	Prvi	678	100,0	580	100,0	10	100,0	1.268	100,0
	Završni	506	100,0	515	100,0	4	100,0	1.025	100,0
	Ukupno	1.184	100,0	1.095	100,0	14	100,0	2.293	100,0

Informiranost o načinu djelovanja i štetnosti droga (Pitanje 10. Odakle si dobio/la najviše informacija o drogama?)

Odgovor	2002		2007		2012	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Kod kuće	395	10,3	434	11,3	424	11,1
U školi	985	25,7	985	25,7	1.115	29,1
Od prijatelja	436	11,4	376	9,8	313	8,2
TV, video	711	18,5	742	19,3	627	16,3
Novine, časopisi	858	22,4	641	16,7	385	10,0
Internet	215	5,6	470	12,3	910	23,7
Neki drugi način	168	4,4	139	3,6	43	1,1
Nema odgovora	0	0,0	8	0,2	18	0,5
Ukupno	3.768	98,3	3.795	99,0	3.835	100,0

Traženje pomoći u slučaju nekog problema (Pitanje 11. U slučaju nekog osobnog problema kome bi se obratio/la za pomoć?)

Odgovor	2002.		2007.		2012.	
	Broj	%	Broj	%	N	%
Roditeljima	1.133	44,9	936	47,2	1.387	51,4
Profesoru/razredniku	62	2,5	18	0,9	77	2,9
Prijatelju/prijateljici	888	35,2	639	32,2	747	27,7
Stručnoj osobi/doktoru	180	7,1	113	5,7	220	8,1
Nekom drugom	107	4,2	93	4,7	82	3,0
Nikome	155	6,1	185	9,3	187	6,9
Ukupno	2.525	100,0	1.984	100,0	2.700	100,0

O AUTORICI

Rođena je u Koprivnici gdje je završila osnovnu i srednju školu. Diplomirala je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Pripravnički staž je obavila u Medicinskom centru Koprivnica gdje je nakon stručnog ispita nastavila raditi kao sekundarac na odjelu ortopedije. Od 1996. radi u Zavodu za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije kao rukovoditelj Službe za javno zdravstvo i socijalnu medicinu.

Završila je poslijediplomski studij iz epidemiologije i javnog zdravstva na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, te poslijediplomski studij iz medicinskog prava na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Specijalist javnog zdravstva postaje 2005., a specijalist medicinskog prava 2013. godine.

Godine 2004. obranila je magistarski rad pod nazivom *Epidemiologija malignih hematoloških bolesti u Koprivničko-križevačkoj županiji u razdoblju od 1971. do 2000.*, a 2011. disertaciju pod nazivom *Informirani pristanak u liječenju ovisnosti o opijatima.*

Napisala je nekoliko znanstvenih te više stručnih članaka i kongresnih priopćenja. Posebno treba izdvojiti kako je više godina bila urednik zdravstvene publikacije *Staze* koju izdaje Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije, da je bila urednik i jedan od autora publikacije *Borba protiv raka u Koprivničko-križevačkoj županiji* koju je povodom svoje desete obljetnice postojanja izdala Liga protiv raka Koprivničko-križevačke županije te da je bila autor publikacije *Trend navike pušenja u zdravstvenim ustanovama Koprivničko-križevačke županije i politika kontrole pušenja - komparativna studija: 1998.-2011.* koju je izdao Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije prošle godine.

Kao specijalist javnog zdravstva, u svakodnevnom stručnom i znanstvenom radu bavi se prevencijom i istraživanjem raka na području Županije, prevencijom i istraživanjem problema ovisnosti kao i problematikom bolesnika s bolešću ovisnosti koji se nalaze na liječenju u izvanbolničkom sustavu liječenja. Od nedavno, interesi su joj usmjereni prema medicinskom pravu te etičkim problemima u medicinskoj praksi.